

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

17 червня 2020 року

Веде засідання голова комітету НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте розпочнемо з затвердження порядку денного. У нас два пункти в порядку денному. Це проект Закону про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства (проект 2390) та Програма діяльності Кабінету Міністрів України.

Зважаючи на те, що, наскільки я розумію, урядове засідання триває і досі (правильно?), давайте розглянемо 2390, так, як ми домовлялися в понеділок, і потім в процесі будемо розуміти, що нам далі робити з Програмою діяльності уряду.

Добре, колеги. Тоді пропоную затвердити порядок денний комітету в такому порядку, тобто спочатку 2390, а потім Програма дій уряду. Прошу проголосувати.

Хто – за? Проти? Утримався? Одноголосно. Дякую.

Колеги, наскільки ви пам'ятаєте, проблема з цим проектом закону полягала в тому, що він був підв'язаний до ухвалення законопроекту 2386, якщо мені не змінює пам'ять, який мав бути ухвалений і передувати прийняттю цього законопроекту.

Сьогодні це відбулося, в останні хвилини засідання Верховна Рада прийняла таке рішення, тому фактично норма закону витримана. Це відкриває нам можливість ухвалити так само 2390, якщо по ньому немає ніяких зауважень у шановних членів комітету.

Чи є якісь заперечення, зауваження, коментарі, пропозиції по законопроекту 2390, колеги? Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Справа в тому, що у мене запитання, ми ж мали в цій редакції, яка була проголосована, ми мали там врегулювати ряд норм і вони мали бути виключені з 2390. Тобто вони зараз вже взаємоузгоджуються чи ні? От мене цікавить це питання. Тому що як би ми концептуально ми в одному руслі рухаємося?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після прийняття 2386, в моєму розумінні, ці норми узгоджуються.

Пані Буймістер.

БУЙМІСТЕР Л.А. Так, по-перше, там всі норми узгоджуються. І, по великому рахунку, 2390 – це законопроект, який доповнює основний законопроект 2386. І, по великому рахунку, нагальність саме сьогодні його прийняття, вона обумовлена тим, що уже щодо ДП «Енергоринок» тривають процедури банкрутства за ініціативою державних підприємств, а також інших підприємств-кредиторів ДП «Енергоринок».

Тому нам терміново потрібно зараз приймати цей законопроект, щоб зупинити процесуальні дії щодо банкрутства цього підприємства і дати можливість все ж таки провести всі необхідні розрахунки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кубів Степан Іванович, будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане голову, шановні представники уряду! Це дійсно законопроект є важливий, і ми два рази дискутували по 2390 і 2386. Ми звертали увагу на процедуру формування і «Перехідних положень», або врахування тих правок, про які зараз говорила пані Людмила.

Тоді у мене запитання, якщо буде вичерпано, то можемо ставити на голосування. Це питання зауваження ГНЕУ, які давали нам, вони виконані, в якій частині і в якій силі?

Дякую.

БУЙМІСТЕР Л.А. Саме ці правки, які були враховані комітетом, вони і адресують зауваження ГНЕУ щодо строків вступу в дію цих двох законів.

КУБІВ С.І. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І відповідності. Ми, власне, з цього і почали, що після ухвалення 2386 ми маємо юридичну можливість перейти до прийняття цього законопроекту.

Тому, колеги, якщо немає більше коментарів, заперечень, зауважень, ставлю на голосування пропозицію: рекомендувати Верховній Раді України підтримати прийняття законопроекту 2390 за основу та в цілому в другому читанні з техніко-юридичними опрацюваннями.

_____. В другому читанні та в цілому з техніко-юридичними...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, в другому читанні та в цілому з техніко-юридичним опрацюванням. Прошу голосувати.

Хто – за? Підласа, Кисилевський, Шевченко, Лічман, Мовчан, Кицак, Марчук, Буймістер, Скорик, Муса Магомедов.

Проти? Утримались? Колтунович, Кубів.

Дякую, колеги. Рішення прийнято. Законопроект рекомендований до прийняття в другому читанні і цілому з техніко-юридичним опрацюванням.

Я вітаю, шановного Прем'єр-міністра. Денис Анатолійович, радий бачити вас. Радий бачити і вас, пане Немчінов.

Перед тим, як ми перейдемо до Програми дій уряду, невелике оголошення. Шановні колеги, дозвольте мені привітати шановного пана Мусу Магомедова з приєднанням до складу нашого комітету. Радий вас бачити. Сьогодні його перший день, і я думаю, що ми абсолютно плідно і продуктивно попрацюємо на благо промисловості, економіки і національного виробника. Дякую.

Колеги, тоді так вчасно переходимо до другого пункту порядку денного сьогоднішнього комітету – це, власне, Програма дій Кабінету Міністрів України. І прошу до слова вельмишановного Дениса Анатолійовича. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую, шановний пане голово комітету! Доброго дня, шановні члени комітету, шановні пані і панове народні депутати, присутні на сьогоднішньому засіданні! Я постараюсь коротко, там в п'ять хвилин, вкластися.

Програма діяльності Кабінету Міністрів України була представлена вам, багато хто із вас вже встиг з нею ознайомитись. Тобто є варіант - офіційний документ, і є варіант, ми його опублікували, зручний для користування, структурований з точки зору розділів, всіх, скажімо там, і підсумків, і результатів діяльності, очікуваних результатів діяльності по кожному з розділів.

Програма містить 19, фактично 19 розділів: вступ, короткострокові пріоритети уряду, довгострокові пріоритети уряду. Основа, яку складає ця програма, – це передвиборча Програма Президента України, передвиборча Програма партії «Слуга народу», укази Президента України, а також спільні напрацювання Кабінету Міністрів України з профільними комітетами Верховної Ради України.

Я з собою спеціально взяв ось цю порівняльну таблицю – це пропозиції комітетів, де тут розписано, які з них прийняті. Ми порахували, так, як я і казав, понад 97 відсотків пропозицій комітетів враховані в цій програмі, ось тут вони тут є в порівняльній таблиці, ми їх також аналізували. Відповідно можна сміливо казати, що це спільний продукт Верховної Ради і Кабінету Міністрів України. За основу взята передвиборна Програма Президента України. Тобто це є, дійсно, такий суспільний договір влади і суспільства для України на сьогоднішній день.

У вступі до програми прописані виклики, з якими зараз стикнулась і бореться Україна, – це: російська збройна агресія, це пандемія COVID-19, економічна криза.

Далі. Є відповіді на термінові виклики, також прописаний підхід до створення довгострокової Програми діяльності уряду, саме довгострокові пріоритети діяльності розбиті на відповідні напрямки – це: національна безпека і оборона, економічний розвиток, і людський розвиток. І відповідно віцепрем'єри і міністерства по цих напрямках розміщені в цій програмі.

Стосовно короткострокових пріоритетів – це, безумовно, три напрямки: організація протиепідемічних заходів, здійснення економічних заходів підтримки економіки у зв'язку з кризою і здійснення соціальних заходів, знову ж таки, через ту саму кризу, коли багато соціально незахищених людей в Україні зараз страждають через неможливість заробляти кошти і мати повноцінне утримання себе і своїх сімей.

Стосовно курсу уряду, то в першому розділі – це розділ з європейської інтеграції, - ми говоримо про те, що зберігається курс щодо набуття членства України в ЄС і євроатлантичної інтеграції. В кожному з розділів є очікувані результати. Я не буду кожен розділ зараз коментувати з метою економії часу, впевнений, що абсолютно кожен з вас мав змогу ознайомитись. Більше того,

більшість з вас були учасниками і розробниками пропозицій до цієї програми. Загалом в програмі є 320 очікуваних результатів.

Наступним кроком до цієї програми буде розробка, і ми вже над цим працюємо, плану дій уряду. Це документ конкретно, який передбачає вже опис заходів, дат, виконавців, дедлайнів і чітких оцифрованих результатів.

Програма, таким чином, є стратегічним документом, яка описує напрямки і, ще раз повторюю, є такою великою суспільною угодою, куди рухається держава. Відповідний план дій буде в той же час план графіком того, як ми будемо досягати поставлені програмні цілі, які ми разом з вами напрацювали, і, сподіваюсь, будемо виносити і затверджувати в залі парламенту.

У мене все. Дякую за вашу увагу і дякую за співпрацю при підготовці цього документу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Денис Анатолійович.

У мене уточнення. Міністр економіки пан Петрашко буде сьогодні?

ШМИГАЛЬ Д.А. Він зараз на комітеті, він же у нас на три комітети розірваний. На 14:30 почався комітет аграрний, він поїхав на 14:30 засідання уряду туди. Обіцяв, що в 15-й, мені обіцяли, що його звідти відпустять, напевно, не відпускають. Хіба якщо колезі подзвоните і вже по-дружньому його зараз заберемо звідти в такому робочому режимі. Має бути тут, я сам чекаю, хочу його також бачити як співрозробника.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це просто питання пріоритетів, мені здається, і для нього в тому числі.

ШМИГАЛЬ Д.А. Звісно, але якщо там на комітеті зараз йдуть питання... Ну, ждемо, зараз він має бути, мав бути на 15 годину тут.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Я ні разу міністра економіки не бачив на нашому комітеті, ні разу.

ШМИГАЛЬ Д.А. Це недобре. Якщо це правда і так було, і міністр жодного разу тут не був – це катастрофа для мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас була робоче засідання, але це не був комітет, це було робоче засідання.

Колеги, прошу тоді, Микола Леонідович Скорик, будь ласка. І потім – Олександр Сергійович Колтунович.

СКОРИК М.Л. Шановний пане Прем'єр-міністр, шановні представники уряду, шановний Дмитро Андрійович, шановні колеги! Сьогодні ми розглядаємо Програму діяльності уряду. Це не просто програма соціально-економічного розвитку - те, чого маємо досягти не тільки в соціально-економічному, а і в культурному розвитку нашої держави, а це імунітет для уряду від відставки на рік.

Мені здається, що потрібно почати роботу, нашу взаємодію з урядом з того, щоб ми прибрати, скажімо, такі елементи лицемірства. Тому що те, що сьогодні відбулося стосовно закону, точніше, списку підприємств, стратегічних підприємств, що не підлягають приватизації, який сьогодні не був проголосований у Верховній Раді, ви розумієте, що це був такий елемент пересмикування, тому що ми голосували не урядовий законопроект, а голосували депутатський законопроект. Уряд є органом, який має ініціювати такі законопроекти. І мені б дуже хотілося б, щоб цієї ситуації не повторювалася. Тому що на сьогоднішній день ми маємо ситуацію, коли знову ж таки Україна буде залишатись, починаючи з жовтня, без цього списку

об'єктів, які не підлягають приватизації, і немає жодного контролю з боку парламенту здійснювати свій парламентський вплив на цю ситуацію.

Запитання наступне, пане Прем'єр-міністр. Ви сказали про виклики. Я вважаю, що один виклик ви не... мабуть, забули його вказати – це фактор кліматичних змін, які ми спостерігаємо останні декілька років, і ситуація з посухою в південних районах нашої держави, а мені дуже близька ця тема, тому що вона дуже гостро торкнулася моєї рідної Одеської області, вона це яскраво продемонструвала.

У мене дуже велике прохання відреагувати на документи, які були надані Одеською обласною державною адміністрацією щодо цієї ситуації. Вона визнана на рівні області надзвичайною. І мають бути відповідні кроки з боку Кабінету Міністрів, щоб одеські аграрії відчули піклування держави в цьому плані.

І запитання знову ж таки наступне: чи передбачаєте ви в цьому контексті, в контексті викликів щодо кліматичних змін, фінансування таких заходів, як меліорація, як зрошення? Я думаю, що це було б дуже позитивно для нашої економіки в цілому, тому що аграрний сектор – це 9 відсотків нашого валового внутрішнього продукту. І, беручи до уваги сьогоденну ситуацію з кліматом, я думаю, що це дійсно було б досить позитивно сприйнято в аграрній сфері нашої держави з боку працівників цієї сфери.

Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Леонідович.

Денис Анатолійович, будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую вам, дякую за запитання. Є два розділи, які якраз – це розділи «Екологічна політика», який містить відповідні... Він починається з пункту «Запобігання негативним наслідкам зміни клімату», і далі відповідно є

розписані інші пункти, є очікувані результати. І є окремий розділ Міністерства економіки, де також ми передбачаємо фінансування і здійснення заходів щодо меліорації земель сільськогосподарського призначення. Ми ці речі будемо прописувати окремо в плані дій, відповідно питання над фінансуванням подібних речей, звісно ж, буде відбуватись при формуванні бюджету спільно з Верховною Радою на наступний рік.

Дякую за ваше питання. Абсолютно це на порядку денному, і в програму це внесено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович.

Колеги, до нас приєднався пан Резніков, шановний міністр, і пан Петрашко також.

Наступний був Олександр Сергійович Колтунович. Потім – Мовчан, потім – Шевченко, і Кицак.

Дякую.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

Шановний пане голову, шановний пане Прем'єр-міністр, члени Кабінету Міністрів України, це вже третя редакція програми, яку ми працюємо, з якою ми попрацювали. І з поваги до вас ми, дійсно, проаналізували і ті цифри, які ви запропонували, і розрахунки. Кілька дискусійних моментів. Насамперед, чому в цифрах, тому що очолюю профільний підкомітет з питань державної економічної політики, і у нас тут виникли сумніви: перше - щодо 10 відсотків в структурі валового внутрішнього продукту ІТ-галузі. На наш погляд, ця цифра вона необґрунтована, і це нам прийдеться дуже сильно тоді «обвалити» інші галузі, такі як промисловість (16 відсотків ВВП) і сільське господарство (понад 10).

Потім, що стосується 75 відсотків рівня валового регіонального продукту до середнього значення по країні. Також нам здається, що не запропоновані економічні інструментарії для того, щоб підтягнути, особливо, по таким параметрам, які є фундаментальними, – це промислове виробництво.

Потім, 12 відсотків ВВП витрати на пенсійне забезпечення – це дуже велика цифра, але я думаю, що ми хотіли би побачити, яким чином саме за рахунок єдиного соціального внеску. Бо я чому я про це говорю, наша партія там давала пропозиції щодо цих моментів, щоб у нас зменшити дефіцит якраз Пенсійного фонду, і цих цифр ми не побачили.

Ще один дуже важливий момент – 40 відсотків формування, чи, точніше, прожитковий мінімум, який буде складатися з 40 відсотків, чи, точніше, формуватися на основі 40 відсотків від медіальної заробітної плати за попередній рік. Є у вас колеги, які говорять про те, що там розраховувати, дивитися, щоб це було від середньої плати. На наш погляд, все-таки необхідно звертати увагу від мінімальної заробітної плати, вирівнювати з прожитковим мінімумом і рухатись далі. Тому що тут можуть бути деякі пересмикування і статистичні маніпуляції з підрахунком середньої заробітної плати.

А тепер те, що ми хотіли би побачити. Індекс глобальної конкурентоспроможності. У вас там є якісь рейтинги, які ви вказуєте, які не вказуєте. Я розумію, чому ви цей індекс не зазначаєте. Тому що ми в минулому році «просіли» на дві позиції, 85-і зараз, хоча ви приймали країну - були 83-і.

Наступний момент, який нас цікавить, те, що казав мій колега Микола Скорик. 1 436 об'єктів було на період, коли наша країна... точніше, приймався закон, ваш закон щодо того, щоб скасувати перелік об'єктів, які не підлягають приватизації. Зараз таких об'єктів 219, тобто ви в 6,5 разів зменшили цей перелік об'єктів. Там не 900 пустих підприємств, там є підприємства, які свідомо доводились до банкрутства. Тому тут прохання в цьому розібратись.

Що стосується євроінтеграції. А, ще один дуже важливий момент. Друга редакція програми - я обов'язково собі відмітив, - ви зробили там матриці SWOT-аналізу і показали сильні, слабкі сторони, але, на наш погляд, куди більш було доцільніше посилити пріоритетами і стратегічними пріоритетами досягнення цілей. Це по формальним ознакам.

Далі, ну, і найголовніше. Ми не побачили тих цифр прогнозних, які ми хотіли побачити. Перше: валовий внутрішніх продукт. Нас цікавить, в якому році ми досягнемо позначки у 185 мільярдів доларів. Чому я кажу за цю позначку? Чи 183. Тому що в 13-му році ми мали цей показник. За скільки ми повернемося, через скільки років на показники 2013 року? Це раз.

Друге. Що стосується зовнішньої торгівлі і питання експорту. Коли ми досягнемо показників піку торгівлі 2012 року, а саме тоді був пік торгівлі у 68-70 мільярдів доларів – це експорт товарів?

Третє. Що стосується прямих іноземних інвестицій. Нас цікавить, коли ми досягнемо обсягу прямих іноземних інвестицій в національній економіці понад 50 мільярдів? Не залучення поступлення, а всього понад 50, на сьогодні маємо в районі 40, для того, щоб ми також повернулися на докризові параметри 13-го року.

І по іншим параметрам. Так само нас цікавить, чому ціна на газ зараз встановлена не 2440, а 3400. На тисячу гривень більше сплачують наші громадяни, хоча імпортерний паритет і імпортерна ціна вона була знижена досить суттєво: з 3339 доларів до 98,1 у травні 2020 року.

І на завершення, безумовно, щодо інноваційності, креативу нинішнього уряду. Також нас цікавить частка реалізованої інноваційної продукції в структурі промислової. Коли ми досягнемо показників 10 відсотків, тому що зараз ми маємо лише 1,3 відсотки?

І ось тоді, на наш погляд, програма буде тим стратегічним документом - це навіть не консенсус-прогнози, не щось інше, це як наше вам побажання від

профільного підкомітету, для того щоб посилити ваш інтелектуальний продукт і для того щоб наша економіка розвивалась і хоча б досягнула економічних показників 2013 року.

Я дякую. Вибачаюсь. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійович.

Денис Анатолійович.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую за такий ґрунтовний аналіз. Видно, що ви ознайомились глибоко з програмою. Вибрали, дійсно, всі напрямки, всі пріоритети - 10 відсотків ІТ. Я уважно нотував за вами, хоча ви швидко говорили. Дякую.

10 відсотків ІТ. Дійсно, це амбітна ціль, це важливо, і Україна ставить для себе таку ціль. Це, я вважаю, достойна ціль - бути одним зі світових лідерів в галузі ІТ, яка створює величезну додану вартість, яка розвиває людський капітал, яка є капіталоємною вже на сьогодні, в тому числі, і вимагає певних інвестицій, а не лише знань. Тому такий пріоритет виставляється, і ми будемо над цим працювати.

Стосовно пенсійного забезпечення. Оскільки в Україні зростає кількість пенсіонерів і за демографічною пірамідою, яка у нас має вигляд ромба, а не піраміди, як має бути, у нас через 10-15 років будуть вже складнощі з тим рівнем єдиного соціального внеску для того, щоб виплачувати пенсію навіть на тому рівні тій кількості пенсіонерів, яка появиться, звісно ж, для нас пріоритет - запровадження накопичувальної системи пенсійної вже з наступного року. Тому 12 відсотків, тут треба виходити з того, що не більше 12 відсотків, нам не можна перевищувати цей бар'єр, для того щоб не робити бюджет країни неефективним.

І ми стоїмо вже перед тим викликом, коли реформу треба робити... Це треба було робити років десять назад, цю реформу, починати накопичувальні пенсії, але зараз ми стали якраз на ту межу, коли ми вже не маємо виходу. Ми маємо починати створювати накопичувальну систему і другий, третій рівень пенсійної реформи запроваджувати.

Стосовно прожиткового мінімуму. Дійсно, є і можуть бути декілька підходів його розрахунків, починаючи від мінімально необхідних там харчів і одягу, які розраховуються, і до встановлення відсотку. Різні країни по-різному це використовують.

За пропозицією профільного комітету ми обрали ось цей підхід, який запроваджує встановлення відсотку від мінімальної заробітної плати. І відповідно далі будемо рухатись для визначення і узгодження ось цих розмірів, чи будуть відповідати ці 40 відсотків мінімальної зарплати дійсно тій мінімальній необхідності для проживання. Хоча тут треба говорити про збільшення мінімальної заробітної плати. Ми теж над цим будемо працювати, вже в цьому році для того, щоб загалом підвищити рівень добробуту українців, і не лише малозаможних.

Стосовно індексу глобальної конкурентоспроможності, він коливається, і в залежності сьогодні від ситуації в світі, а ситуацію ми всі знаємо: пандемія і загальна криза в економіці, - Україна отримує під час кризи певні переваги і можливості.

І, звісно, сьогодні говорячи про те, що ми... Ми амбітно ставимо собі ціль в топ-30 Doing Business – це є такий світовий рейтинг легкості ведення бізнесу. Відповідно автоматично і буде підняття в індексі глобальної конкурентоспроможності, якщо виконати першу ціль Doing Business. Але, в той же час, треба вживати і заходів, і ті заходи, які прописані в програмі, дадуть нам змогу рухатись в індексі глобальної конкурентоспроможності доволі швидко і успішно.

Стосовно приватизації. Ви праві, урядом було переміщено велику частину об'єктів в такі, які підлягають приватизації. Сьогодні всі міністерства працюють над передачею цих об'єктів у Фонд держмайна для організації малої, середньої і великої приватизації. І декілька сотень малих підприємств, декілька десятків середніх підприємств і з десятків великих підприємств вже фактично пройшли і завершується їх підготовка. І Фонд держмайна поетапно буде проводити таку приватизацію, велику приватизацію, в Україні.

І насправді це є нашою метою, це мета від початку. Її підтримують всі наші міжнародні партнери, на всіх перемовинах з послами G7 це питання піднімається, і світ розуміє, що під 4 тисячі державних підприємств для України – це величезна кількість, і велика кількість з них неефективні, неефективно управляються, на грані банкрутства.

Треба розуміти, які топ-підприємства є критично важливими для держави, які приносять відповідні кошти в бюджет і є наповнювачами бюджету, і на них зосереджувати свою увагу і підвищувати їх ефективність, всю решту треба віддати приватним власникам. Причому питання їхньої приватизації, як було в багатьох країнах, можливо, і за гривню приватизувати, тут вже треба дивитись на ефективність підприємств.

Стосовно євроінтеграції розвитку, сьогодні жоден уряд в світі не планує довше ніж там на сто днів. Ця ситуація залишається, тому ваше питання стосовно повернення України до об'ємів 2013 року, або раніше було модно рівняти - 1913 року, не бачу тут взагалі якимось такого логічного сенсу. Наше завдання - забезпечити достойний рівень життя українців в нашій державі, і не порівнювати його з тим, а як було там колись, важливо робити це зараз.

Ми вже в другому півріччі очікуємо економічного зростання цього року, і це правильний і природний процес. Ми перейшли до моделі адаптивного карантину і продовжимо послаблювати карантинні обмеження. Відповідно

будемо разом з вами бачити, як буде відбуватися рух в другому півріччі цього року, і будемо планувати і прогнозувати 2021 рік.

За консенсус-прогнозами від МВФ до Міністерства економіки, до міжнародних компаній, прогнози по зростанню ВВП в Україні наступного року коливаються від 3 до 4 відсотків. Ми зробимо все, щоб це була верхня планка зростання валового внутрішнього продукту наступного року в Україні.

Частка інновацій, всі інші питання, які ви підняли по дедлайнах, коли ми цього досягнемо, це, власне, буде прописано в плані діяльності Кабінету Міністрів, який також ми представимо на розгляд комітетів і Верховної Ради. І в цьому плані діяльності будуть відповідно розписано всі конкретні заходи, всі конкретні програми, бюджетні, позабюджетні, з дедлайнами, виконавцями і конкретними результатами, яких ми хочемо досягнути. Це вже буде прописано в плані. Тому що, ще раз повторюю, програма є стратегічним програмним документом, який має розуміти і сприймати суспільство, і Верховна Рада має його також розглянути.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний Денис Анатолійович.

Мовчан, Шевченко і далі потім. Будь ласка.

МОВЧАН О.В. Доброго дня, шановні колеги. Дякую вам за документ, з яким ми, нарешті, змогли ознайомитись. У мене є кілька коротких питань. Я є головою підкомітету з управління державною власністю і щодо приватизації. Все ж таки, які об'єкти великої приватизації, бо вона є більш пріоритетною, в цьому році ми можемо очікувати? Перше питання.

Друге питання – це більше не питання, а прохання. Я не побачив у Програмі дій уряду згадувань щодо продажу, приватизації непрофільних активів стратегічних підприємств: «Нафтогазу», «Укрзалізниці». У них їх

багато, вони обтяжують їх роботу, і, власне, має бути план щодо передачі їх в ринок.

Третє питання – це щодо зменшення рівня «поганих» кредитів у державних банках. Це так само не побачив у програмі дій уряду. Україна зараз... рівень «поганих» кредитів в Україні є найбільшим у Європі, і це стосується державних банків. Тому має бути план по тому, як їх вивести і як їх позбутися, щоб все-таки почистити банківську систему. Власне, це все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексій Васильович.

Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую.

Є план великої приватизації, туди входить з десятків підприємств. Перший підготовлений – це всім відомий готель «Дніпро». Далі є ряд також великих підприємств, Фонд держмайна їх представить найближчим часом. Це не є закрита інформація, я зараз боюсь помилитись в правильних назвах, щоб не було якихось некоректностей. Тому немає з цим проблем, буде ця інформація вам надана, представлена.

Стосовно ефективності управління або приватизації наших топ таких державних природних монополій, то в першу чергу і першим етапом ми для себе ставимо пріоритет - корпоратизацію і правильне державне управління цими підприємствами. Наступний етап – це вже розгляд: або лишати їх при ефективній корпоратизації, при ефективному управлінні, якщо вони приносять кошти і наповнюють бюджет, то, значить, просто треба максимізувати їхні прибутки і дивіденди для держави.

Якщо ми бачимо, що держава не може бути ефективним управлінцем і власником, тоді можна розглядати питання їх приватизації для того, щоб

передати їх ефективному власнику, який у вигляді податків буде сплачувати більше, ніж можуть заробити ці підприємства, дивідендів. Тут дуже просте економічне порівняння.

Тому крок номер один – корпоратизація і підвищення ефективності управління і отримання коштів у бюджет.

Стосовно показника NPL для банків, тобто це ось ці проблемні кредити. Дійсно, ми працюємо спільно з НБУ і з керівника державних банків, провели вже не одну нараду щодо, по-перше, їх розвитку, такої кредитної політики по відношенню до бізнесу українського. І відповідно ще один предмет наших нарад, де я особисто участь також приймав, і з НБУ, і з банками, це питання очистки пакету NPL. Це оці так звані «погані» кредити.

У нас їх не так багато, в структурі банківський, тобто критична маса не перевищена, і сьогодні можна говорити про доволі таку стабільну ситуацію в банківській системі. Ліквідність поза 200 мільярдів гривень банківської системи, дуже висока. І нам треба думати про ефективність використання цих коштів, про підвищення, скажімо, кредитування бізнесу.

Відповідно співпраця з НБУ призвела до того зараз, що ставка, ви бачите, 6 відсотків, рекорд за час незалежності України. Далі можемо говорити про... і існують інструменти, ми знаємо їх, вони проговорені і пропрацьовуються, стосовно очистки банківського кредитного портфелю державних банків України, для того, щоб підняти привабливість і подальші кредитні рейтинги цих установ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Шевченко Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Доброго дня, шановні колеги. Доброго дня, пане Прем'єр-міністр, міністр економіки, і так далі. Я прослушав уважливо вашу річ по поводу Програми дій уряду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгеній Володимирович!

ШЕВЧЕНКО Є.В. Скажу вам відкрито, вона мені подобається, правда, я без сарказма.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Українською мовою говоріть.

ШЕВЧЕНКО Є.В. От коли міністр Аваков буде говорити на засіданні Кабінету Міністрів українською, тоді і я буду говорити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгеній Володимирович, з поваги до мене особисто, я вас дуже прошу!

ШЕВЧЕНКО Є.В. Ще раз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже прошу!

ШЕВЧЕНКО Є.В. Що "дуже прошу"?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Продовжуйте виступ, але дуже прошу...

ШЕВЧЕНКО Є.В. Ви мене перебиваєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, я не перебиваю, просто з поваги до нас всіх, будь ласка, у вас чудова українська. Нам дуже подобається, коли ви саме нею говорите.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Але є принципова річ, я переходжу на російську мову принципово.

(Виступ російською мовою)

Смотрите, прекрасная программа, действительно стратегическая. Но у меня есть одно замечание, и связано оно всегда о том, о чем я говорю, – это кадровая политика. Потому что, как сказал еще Иосиф Виссарионович Сталин в 1935 году: «Кадры решают все». Не кобылы и танки, а именно кадры. И для того, чтобы реализовать эту стратегически важную для страны программу, нужно иметь определенный кадровый подход, кадровую политику.

Вот я сегодня получил и все члены комитета получили Приказ про звільнення Блескуна Є.В. «Звільнити Блескуна Сергія Валерійовича, виконуючого обов'язки директора Державного підприємства спиртової та лікєро-горілочної промисловості «Укрспирт» з 17 червня 20-го року по пункту 2 статті 36 Кодексу Закону про працю України. Ігор Петрашко».

Я просто пам'ятаю, як важко ми приймали Закон про демонополізацію спиртового ринку, як на нас здійснювався тиск через Офіс Президента, через олігархів, депутатів інших. І як ми з Блескуном разом тут стояли, відстоювали ці принципи, які ми заклали, тому що оцю спиртову галузь витягнули з тіні, хоч трішечки, а це знаєте, скільки трішечки, я вам зараз покажу, скільки це трішечки.

Відрахування по спирту виросли в березні - у сім разів, у квітні - в п'ять разів, навіть коли в карантині були в травні - на 40 відсотків. Це реальна робота...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки в травні, я вибачаюсь?

ШЕВЧЕНКО Є.В. В травні на 40 відсотків, навіть в травні на 40 відсотків. Це реальна робота, це реальна кадрова політика.

Я, по-перше, подзвонив Блескуну. Я знаю, що у нього немає ніякого трудового контракту. Пункт 2 статті 36 означає, що у людини закінчився строк дії контракту, у нього контракту немає. Тому оці підстави, які тут, вони незрозумілі.

По-друге, людина знаходиться в законній відпустці, ви його звільняєте, це дає підстави йому звернутися до суду і винести рішення, що ваш наказ не є законним. Далі, ми знаємо, що є стаття 172 Кримінального кодексу "Незаконне звільнення".

Тому я вас дуже прошу - Денис Анатолійович, це до вас питання, - розберіться з цим питанням. У нас все в колективі, все возмущены, я сейчас выражаю мнение всего комитета. Блескун – это тот человек, который показал результаты. Если у вас есть претензии, хотя бы нам покажите, за что вы его уволили. Потому что то, что мы видим, мы не понимаем.

Вот так решается кадровая политика. Если такие кадры вам не нужны, вы их увольняете, то смысл тогда нашей программы дальнейшей, как вы будете реализовывать, с кем? Потому что, еще раз говорю, те люди, которые не боятся трудностей, которые не прячутся от трудностей, а наоборот идут навстречу трудностям и решают их и ликвидируют, именно они такие программы реализовывают, которые вы написали. У вас программа сложная, у меня вопрос очень понятный и простой.

Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгеній Володимирович.

Ігор Ростиславович, прокоментуйте?

ПЕТРАШКО І.Р. Дивіться, ми по кадровій політиці повністю підтримуємо послідовний підхід. Як ви бачите, ми кадрових рішень швидко не приймаємо. Тобто щодо, наприклад, конкретного випадку, який є, я не буду вдаватися, скажімо, в юридичні нюанси, тому що це готують, зрозуміло, профільні служби, і про відпустку – це цікава стратегія, звичайно, завжди, що людина, яка звільняється, йде на лікарняний. Але суть не в тому.

Дивіться, по кадровій політиці у нас підхід є завжди спокійний, ви бачите, ми активних кроків таких - от взяти всіх міняти - ні. Ми проводимо співбесіди, бачимо результати, і позитивні, і негативні. Є свої заслуги теж і в керівника зараз на даній позиції. Був кризовий період, Кабінет Міністрів в тому числі приймав рішення про посилення роботи і спиртових заводів. Тому зрозуміло, що було очікуване... (Я не знаю, чи добре мене чути, щось заблизько, да?) Що були зрозумілі показники по росту. В той же час, ми прийняли рішення через те, щоб підсилити саме передачу теж підприємств «Укрспирту» на приватизацію, посилити, скажімо так, роботу по тому, щоб ці підприємства, які передаються, вони були більш привабливими до приватизації. А в кадровій політиці ми завжди орієнтуємося на послідовний і спокійний підхід.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Дозвольте, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, будь ласка.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Я ще раз кажу, Ігор Ростиславович, ви тільки що під запис на цьому комітеті сказали, що ви звільняли Блескуна, тому що вам треба підсилювати приватизацію. Це ж незаконно, що ви говорите.

Ми теж підходимо до всього системно. Ви знаєте, чим це закінчиться? Це закінчиться постановою про ваше звільнення у Верховній Раді, яке ми особисто

комітетом почнемо збирати підписи, якщо ви так будете діяти. Ми теж системно підходимо. Ви державних діячів, які показують результати, звільняєте, із незрозумілих причин. Для нас це сигнал.

ШМИГАЛЬ Д.А. Давайте я прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте повернемося...

ШМИГАЛЬ Д.А. Євген Володимирович, я пропоную - перше: а) не переходити на погрози, там про постанови про звільнення і так далі, і так далі. Тому що, ще раз, ми працюємо всі на державних посадах, ми всі тут працюємо на державних посадах, найняті народом України, і маємо працювати на користь людей. Це перше. І маємо показувати, дійсно, роботу спільну на користь країни. Я прошу про це як би говорити переважно.

Друге. Була позиція міністерства, вона була винесена, розглянута на Кабміні, але перед тим, як підписувати, всі документи опрацьовує секретаріат Кабінету Міністрів. Якщо є, і навіть ті застереження, про які ви сказали, постанова підписана не буде. Це також практика, такий запобіжник, який ...

_____. *(Не чути)*

ШМИГАЛЬ Д.А. Ще раз, є постанови Кабміну, якими регулюється звільнення і призначення. Відповідно, якщо є сьогодні якісь незаконні рішення... добре, якщо є якісь незаконні рішення, ми відрегулюємо ці речі на етапі підписання постанов Кабінету Міністрів. Це друге питання.

І третє. Просто скажу вам, що з березня місяця, коли коронакриза почалась, ми ж дали можливість спиртовій галузі працювати на повну потужність. Тобто це була окрема постанова і окремі накази, коли спиртова

галузь, дійсно, вперше за останні роки працювала на повну потужність від тої, яка у них є, і працює зараз. І ми фактично наповнили державні запаси, ми фактично мали змогу експортувати спирт. Тому тут важливо говорити про те, що ще були такі обставини, які дозволяли в 7 і в 5 разів збільшувати оборот. Дуже добре, що ці гроші були не вкрадені, а попали і зафіксувались в державному бюджеті у вигляді податків, у вигляді того «білого» обороту, який був показаний. Так що це хороший, і дуже хороший показник, але це якраз ще і співпадіння обставин.

Стосовно кадрових рішень. Абсолютно обіцяю вам: ми їх спільно відпрацюємо. Якщо є порушення, ми відновимо справедливість.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна я уточню просто запитання? Ігор Ростиславович, а звіт Сергія Блескуна ви заслуховували? Звіт, звіт, перед звільненням? Він звіт надав Кабінету Міністрів для того, щоб...

ПЕТРАШКО І.Р. Ні, ми звіт не заслуховували. Ми рішення прийняли, я вважаю, законно. Але знову ж таки Денис Анатолійович каже правильно, що є додаткові положення. Ми подивимося, якщо є, скажімо так, якісь нюанси, то тоді будемо дивитися. Всі рішення ми приймаємо у відповідності до законодавства і причин. Тут я, в принципі, не бачу, що тут коментувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я просто чому запитав про звіт, бо колега з податкового комітету, голова комітету Гетманцев, надав дані стосовно податкових надходжень. Так от: січень – 31 мільйон, 33 мільйони, 35, 32; березень – 66 мільйонів; квітень – 67 мільйонів. Тобто податкові надходження збільшуються.

Євгеній Володимирович озвучив так само позитивну динаміку, і я просто не розумію логіки. Але це ваше рішення, єдине, я ж кажу, мені здається, що принаймні заслухати можна було б для того, щоб зрозуміти публічну позицію.

ШЕВЧЕНКО В.Є. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгеній Володимирович.

Пан Кицак, пані Буймістер і Марчук. Дякую.

КИЦАК Б.В. Всім доброго дня. Я бачу, що колеги звертають абсолютно на різні аспекти програми. Я б хотів говорити і звернути вашу увагу на логіку та конструкт взагалі документу.

Ось якщо ви акцентували, Денис Анатолійович, свою увагу, що є короткострокові та довгострокові цілі, але ми ж, знову-таки, повинні розуміти, що у будь-якої цілі є свої дедлайни.

Якщо, говорячи про документ, він в цілому має настільки позитивний тон, хоча ті показники економічні, які є на території України, вони не дають підстав взагалі говорити про таку позитивну динаміку, про яку ви говорите і вказуєте.

Далі. Якщо ми говоримо про конструкт і кажучи про стратегію, то під кожною ціллю є таке поняття, що вказуються індикатори виконання будь-якої цілі. Тобто це конкретизує виконання цієї цілі, де є показники і за рахунок чого ми взагалі будемо далі оцінювати виконання цієї програми в розрізі кожного міністерства.

На жаль, таких індикативних показників немає. Зустрічаються поодинокі кількісні показники, які не дають підстави говорити в цілому саме про стратегічність такого документу, а наголошувати, що це є здебільшого декларативний документ.

Далі. Для прикладу, Міністерство економіки могло би взяти за увагу Doing Business, подивитися, які там є індикатори. Там є чітко визначені критерії, і просто їх, скажімо так, прямо перенести в програму уряду, що потрібно зробити, які потрібно прийняти законодавчі акти, яку підзаконку, яку нормативку з вашої сторони потрібно зробити, для того щоб Україна в цьому рейтингу по різних показникам, а там є різні напрями, щоб вона рухалась.

Далі. Ми бачимо, що ви говорите, що потрібно приймати стратегію, це є стратегічний документ, тут не повинно бути жодної конкретики, а все буде в Плані діяльності уряду, де кожне міністерство складе собі конкретний план і розпише його деталізовано.

Однак, на жаль, приклад нашої співпраці, тобто нашого комітету, з Міністерством економіки, для прикладу, коли ми вперше на засіданні комітету після призначення Ігоря Петрашка зараз його ми бачимо його вперше.

Тому приклад такої співпраці змушує говорити, що те, що ми побачимо конкретизований план діяльності уряду і там буде прописано все доволі конкретизовано, він є малоймовірним.

Тому особисто я наголошую на тому, що під час голосування як в комітеті, так і у стінах Верховної Ради, я утримаюсь за програму, яка представлена урядом сьогодні, хоча вона є доопрацьована.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Богдане.

Колеги, давайте справедливо зауважимо, що була одна робоча нарада, на якій був присутній пан Петрашко з усіма своїми заступниками, де ми мали змогу познайомитись, обговорити спільні плани, цілі, дії. Але це не був комітет в формальному розумінні, я погоджуюсь з паном Кицаком.

Тому сподіваємося, що після початку карантину і можливості очно зустрічатися ми цю динаміку наведемо, скажімо так. Але я згоден з паном

Кицаком, що формально він має рацію. Тобто на самому комітеті як такому, справді, у нас можливості зустрітися не було.

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Я відповім на питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Я так само занотував собі.

Стосовно участі міністрів, всіх міністрів в роботі комітетів ми домовились. Це обов'язок, всі міністри прийматимуть участь в роботі комітетів. Сьогодні ми вперше зустрілись очно з часів запровадження карантину. Я також вперше на вашому комітеті, тому що під час карантину у нас же не було засідань комітетів, ми зустрічались в онлайн-режимі, через відеозасоби зв'язку. В такому форматі фактично я в комітетах після введення адаптивного карантину вперше приймаю участь. Це теж для трошки відновлення справедливості.

Стосовно дедлайнів. Дедлайни будуть, ви правильно самі відмітили, в плані дій уряду, це передбачено законодавством. Сама програма розрахована на термін роботи цього скликання Верховної Ради. Це теж очевидні речі, прописані в законодавстві. Тобто це програма орієнтовно чотирьохрічна, можемо говорити так.

Стосовно позитивної динаміки. Ми сьогодні знаходимося в глибокому, важкому економічному і пандемічному стані кризи світової, коли у нас по року консенсус-прогноз говорить про 4,8 відсотків падіння ВВП, коли у нас є дефіцит бюджету встановлений до 7,5 процентів – це близько 300 мільярдів гривень. Але це чесний бюджет, тому що ми по-чесному говоримо, не ховаємо

десь в «надутій» дохідній частині, а чесно говоримо, звідки і як ми підтримуємо людей, виплачуємо допомоги, соціальні гарантії і бізнес підтримуємо.

Відповідно сьогодні важко говорити про позитив в тій кризовій ситуації, в якій ми знаходимось. Але в стратегічному документі ми всі, як і український народ, хочемо бачити, куди ми рухаємось, ми хочемо бачити, як ми будемо виходити звідси. Тому позитивні тенденції мають складати основу цієї програми, інакше вона не має взагалі здорового сенсу, здорового глузду.

Тому, дійсно, в цій програмі прописана позитивна динаміка. Я вважаю, що вона прописана абсолютно ґрунтовно, там немає необґрунтованих, завищених показників, якихось цифр, які космічні, неможливі для досягнення, і це дуже важливо. І ще раз повторюю, це спільна наша робота.

Стосовно Doing Business. Ми його дуже уважно аналізували, і при підготовці програми працювали з цим рейтингом, зі всіма світовими рейтингами працювали. Ми розуміємо два ключових показники, які тягнуть нас на нижчі позиції в рейтингу Doing Business, – це: підключення до енергомереж і це законодавство про банкрутство. Тобто це знову ж таки два спільні завдання для всіх нас: законодавством запровадити відповідні новели, які дадуть змогу бізнесу не за 380 днів здійснювати підключення до енергомереж, а хоча би в разів в п'ять швидше. Це одразу підніме нас, я думаю, на десять сходинок в рейтингу Doing Business. І запровадження ефективного законодавства про банкрутство ще, думаю, сходинок десять нам від сьогоднішнього, а може, і більше, від сьогоднішньої позиції дасть.

Тому всі ці рейтинги проаналізовані. Ми розуміємо, і вже, скажімо так, драфт плану дій складається і там ці речі передбачені. Але якщо би ми всі ці речі з дедлайнами прописували в програму, ну, це буде тисяча листів дрібним шрифтом, таблиця. Я просто не знаю, чи буде змога працювати з таким документом.

Тому програмний документ – це програмний документ, давайте не плутати ці поняття. А план дій – буде планом дій. І я впевнений, що ми також спільно його напрацюємо і він також знайде підтримку в комітетах і в Верховній Раді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович. Будемо тоді, справді, розраховувати на план дій.

Колеги, хто наступний був? Буймістер, Марчук. Будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А. Доброго дня, шановні колеги, Денис Анатолійович. По-перше, хочу сказати, що, мабуть, цей уряд прийшов в найскладніші часи за всю історію України, коли економічна та енергетична криза у нас вже, в принципі, доходять до рівня загрози національній безпеці.

Я почну з позитивну. По-перше, дуже дякую за те, що після наших рекомендацій до Програми уряду були включені положення щодо підтримки конкуренції і щодо підтримки тої антимонопольної реформи, яку ми починали з колегами ще в минулому році і яку, на жаль, нам тоді не вдалося завершити. Я дуже сподіваюсь, що разом з цим урядом ми цю реформу завершимо.

Ця реформа, за оцінками експертного середовища, була визнана такою найреволюційнішою в цій сфері за останні 15 років української роботи саме з законодавством щодо конкуренції.

І тут у нас буде ще один великий виклик, нам потрібно буде ще провести конституційну реформу, в принципі, всіх незалежних регуляторів. І це стосується і як Антимонопольного комітету, так і регулятора, наприклад, ринку електричної енергії та інших системних регуляторів.

І не можу не сказати про енергетику. З врахуванням тої кризи, в якій ми знаходимось, нам потрібні в цій галузі такі самі революційні рішення. Нам

необхідно - і тут би дуже просила, оскільки не побачила цього в Програмі уряду, - ще більше уваги звернути на атомну галузь, нарешті випустити «Енергоатом» на всі сегменти ринку для того, щоб ми, дійсно, отримали той конкурентний ринок електричної енергії, який задумувався і закладався в філософії ринку з самого початку.

Далі. Нам потрібно змінити механізми PSO і надання субсидій населенню для того, щоб ми, знову ж таки, це врегулювали на рівні фінансування державних підприємств, а не через те, що ми покладаємо ці зобов'язання де-факто на бізнес, на українських споживачів, які створюють робочі місця.

Третє. Нам необхідно забезпечити - і тут я дуже розраховую на підтримку уряду, - проведення всебічно розслідування тих маніпуляцій та зловживань, які ми сьогодні маємо на ринку електричної енергії. Я тут зараз говорю саме про маніпуляції і фактично злочини, бо торгівля повітрям – це є ніщо інше, як злочин, який призводить до величезних збитків держави. Я дуже сподіваюсь, що держава, нарешті, і цей уряд спроможеться встановити реальний контроль над державними підприємствами енергетичної галузі, якого ми останні роки просто не бачили.

І я дуже сподіваюсь, що, в принципі, уряд буде так само завзято змінювати керівників неприбуткових і збиткових державних підприємств, які не показують позитивних результатів і позитивної динаміки, а не тільки тих, як от зазначили сьогодні колеги, показав позитивну динаміку.

Ще один момент, який хотілося б зазначити, це те, що в понеділок був зареєстрований законопроект щодо реструктуризації «зеленого» тарифу. І тут хочу уряд привітати, тому що я завжди казала, що саме уряд в першу чергу повинен бути інвестиційною «нянею» для іноземних інвесторів. Але насправді уряд має бути інвестиційною «нянею» не тільки для іноземного інвестора, а і в першу чергу для залучення внутрішніх інвесторів, для того, щоб ми таланти, українців залишали в нашій державі.

І тут, я просто переконана, що політика кількісного пом'якшення, яке би було направлено не на емісію через боргові папери і через збільшення боргів в системі, не через рефінансування державних банків, а саме через допомогу реальному сектору економіки, і стане тим двигуном для залучення внутрішнього інвестора.

І наостанок. Ми повинні все ж таки приймати рішення, базуючись на якісній аналітиці і на якісних прогнозах результатів наших рішень.

На сьогодні навіть українська фінтек-індустрія вже пропонує дуже багато технологічних рішень і інструментів, які можуть стати в нагоді для Кабінету Міністрів, для Міністерства економіки, і в першу чергу для нас як для полісімейкерів, в тому, щоб грамотно прогнозувати ці макро- і мікроекономічні показники, і результати того чи іншого нашого рішення, і його впливу на ті показники, які ми хочемо відслідковувати.

Тому я дуже сподіваюсь, що ми якнайшвидше все ж таки проведемо національно-економічний аудит, який зазначений в Програмі уряду, і зможемо проваджувати ці нові технології. У нас для цього вже теж зареєстровані низка законопроектів, тому будемо розраховувати також на вашу підтримку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Людмила Анатоліївна.

Денис Анатолійович, будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дуже швидко. Про конкретні речі.

«Енергоатом». Дійсно, сьогодні в «Енергоатомі» склалася ситуація, в попередні місяці, коли критично наростали борги, коли, дійсно, через спекуляції, назвемо це так - «спекуляції повітрям», «Енергоатом» втрачав сотні мільйонів, і навіть мільярди в деякі місяці. На сьогоднішній день шляхом проведення цілої низки заходів і співпраці з НКРЕКП ми запровадили

зниження з 45 відсотків до 20 ось цих штрафних санкцій на ринку балансує. Відповідно вже сьогодні кількість тої електроенергії, яка продається за, скажімо, бросовими цінами «Енергоатому», вона скоротилася абсолютно. І ми сьогодні даємо можливість підприємству вже заробляти гроші, продаючи вироблену електроенергію за належну суму, по крайній мірі, не нижче від собівартості. Це перший важливий крок, який був зроблений після того, як ми збалансували фізичний ринок електричної енергії.

Стосовно наступних кроків – це рішення, прийняті урядом. Одне з них – це дозвіл «Енергоатому» працювати на прямих договорах так званих, тобто коли «Енергоатом» може укласти прямі угоди на продаж електричної енергії підприємствам, частка собівартості яких електроенергії складає поза 30 відсотків. Відповідно по 100 мегават - такі підприємства виділені, «Енергоатом» почав. Це перший крок. Наступний крок буде зменшення цих розмірів. І фактично ми хочемо вивести «Енергоатом» на повноцінний ринок електричної енергії, коли він буде без посередників, самостійно мати змогу укласти прямі угоди.

БУЙМІСТЕР Л.А. Оце ключове – без посередників. Тому що сьогодні у нас є найбільші державні посередники, і це теж викривлює конкуренцію, тому що одна і та ж сама електроенергія, вироблена «Енергоатомом», продається як ними напругу, так і через "Гарантованого покупця". Ну, ці посередники вони непотрібні насправді.

ШМИГАЛЬ Д.А. Ось цей механізм ми, власне, і закриваємо і ламаємо. Ми це робимо покроково, для того щоб не поламати ринкові механізми встановлені. Тобто перший крок ми зробили, другий підготували, і далі до кінця року, я впевнений, що ми «Енергоатом» введемо як повноцінного гравця ринку, який самостійно, без посередників буде торгувати своїм продуктом і

заробляти за це належні кошти, сплачуючи зарплату і дотримуючись енергетичної безпеки цього великого і важливого для України підприємства.

Стосовно роботи вугільної частини енергетичної галузі. Сьогодні уряд прийняв рішення, яким забороняє використання природного газу, особливо імпортованого, російського, на державних теплових підприємствах, теплової генерації, в якості основного пального. Тобто ми говоримо про те, що в першу чергу пріоритетним паливом є вугілля вітчизняного видобутку. 20 тисяч шахтарів сьогодні не розуміють свого майбутнього, частина з них не отримує заробітної плати, частина отримує лише якусь часткову зарплату, і не розуміють, як буде розвиватись ситуація в подальшому.

Тому це рішення уряду – це конкретна така вказівка наглядовим радам і менеджменту відповідних державних підприємств брати вугілля українського виробництва для того, щоб українські шахтарі були впевнені в завтрашньому дні і могли заробляти і отримувати зарплату.

«Зелений тариф». Меморандум підписаний, розпочали підписання. Це основа для законопроекту. Законопроект переданий у Верховну Раду. Дуже важливо, щоб профільний комітет і Верховна Рада підтримали цей законопроект по зниженню тарифів для відновлювальних джерел енергії по сонцю, по вітру: 15 відсотків – мінус по сонцю, 7,5 – мінус по вітру. Там інші всі заходи прописані, ми вже неодноразово про це говорили.

Тому для збалансування якраз фінансової частини енергетичного ринку України цей законопроект є критично важливим. В тій редакції, в якій підписаний меморандум, це 6 мільярдів гривень економії по року на зниженні тарифу і 2,2 мільярди євро економії за десять років тих, які Україна має виплачувати підвищений тариф. І, з іншої сторони, це такий внесок і соціальна відповідальність інвесторів у відновлювальну енергію, де більше половини складає як інвестор Європейський банк реконструкції і розвитку. Вчора ми мали також з ними перемовини, вони вітають таку домовленість, вони, звичайно,

хвилюються і переживають, як пройде підтримка і голосування у Верховній Раді.

Тому я в особі вашого комітету буду також просити підтримати цей законопроект, оскільки він є важливим для... Це якраз економічний комітет, я думаю, найвища площадка в Україні, яка має давати сигнали інвесторам, що Україна надійна, передбачувана і діє за правилами.

І цей меморандум – це складна річ для інвесторів. Ми в певній мірі ретроспективно поміняли тарифи, але інвестори з розумінням до цього ставляться. Важливо продовжити цю політику прозорості і зрозумілості для інвесторів, в тому числі для такого великого, як Європейський банк реконструкції і розвитку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович.

Ігор Петрович, будь ласка.

МАРЧУК І.П. Добро дня, шановні колеги. Я, як завжди, буду говорити про підприємництво, яке саме зараз потребує нашої особливої уваги та підтримки. Тому що, як ми всі з вами добре знаємо, що саме підприємці усіх категорій, від невеличких ФОПів до представників великого бізнесу, створюють не тільки додану вартість, робочі місця, рухають технічний і технологічний прогрес нашої країни вперед, а і здатні в цей важкий і відповідальний час нашої історії зупинити падіння в економічну прірву і сформувати базис для майбутнього відновлення та зростання нашої економіки.

Я прочитав всі 85 сторінок вашої програми. І хочу зауважити, що ця ітерація краща, ніж попередня, принаймні я тут побачив і цифровізацію взаємовідносин між державою і економічно активною особою, легалізацію індивідуальної трудової діяльності, для того щоб ми цей величезний пласт

економічно активного населення вивели, нарешті, із тіні. І так далі: платформи, ВРО, стартапи. Це все добре, але, знаєте, російською мовою: «трошечки хуже, чем хотелось бы».

Що саме я маю на увазі? На мій погляд, чого не вистачає цій і всім попереднім програмам, – це декілька ключових, дуже зрозумілих, повністю розкритих, з необхідними показниками і індикаторами ініціатив по кожному розділу вашої програми, які надали би нам змогу зрозуміти, які саме абсолютно конкретні ініціативи ви збираєтесь запровадити для розвитку підприємництва. Я зараз про виключно підприємництво.

Ми розуміємо, що це програмний маніфест, але ми будемо, вибачте, голосувати саме за нього. Ми не знаємо, якою буде там більш деталізована Програма дій. Тому декілька, як я вже зауважив, абсолютно конкретних речей нам було б дуже цікаво від вас почути або побачити.

Ось два буквально приклади. Дивимось розділ V параграф №1 «Створення сприятливих умов для розвитку та відновлення малого та середнього підприємництва, зменшення регуляторного та фіскального тиску». Що саме ви маєте на увазі? Декілька позицій, тому що, наскільки я бачу у вашій програмі, наприклад, податкова реформа не стоїть на порядку денному.

Другий приклад. Беремо восьмий абзац "Запровадження нових та розширення існуючих програм кредитної підтримки". Це чудово, це чудово. Але де ми будемо брати кошти, якщо, м'яко кажучи, з Нацбанком у нас немає повного порозуміння, навіть і стосовно пом'якшення, як Людмила говорила, а знову ж таки пенсійна реформа, яка могла б сконсолідувати певну ліквідність для подальшого інвестування, знову ж таки не на порядку денному.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Анатолійович, будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую.

Отже, стосовно підприємництва, мікро-, малого підприємництва. Перше. Ми ж мали з вами можливість попрацювати. Ви кажете: "Хотілося б краще". А ми запрошували всіх депутатів Верховної Ради працювати над цим документом. І, дійсно, всі комітети дали свої побажання, і я вже казав, ось вони, які враховані в цій програмі, тут сконсолідовані. І оце далі основа для нашої подальшої роботи над планом дій.

Тому, якщо ви не працювали над цією програмою, мені шкода, тому що ваші пропозиції хороші. Але...

МАРЧУК І.П. Ми надавали, я вибачаюсь. Ми надавали наші пропозиції, але, на жаль... Я зараз не про пропозиції, а я зараз про реальні системні речі, які змінять, я би сказав, парадигму в контексті і пенсійної, і податкової реформи.

ШМИГАЛЬ Д.А. Продовжу. Крім цієї Програми діяльності Кабінету Міністрів України, ми подали у відповідності до закону, прийнятого Верховною Радою, Програму економічного стимулювання і подолання наслідків COVID-19. Також я сподіваюсь, що комітет мав змогу з нею ознайомитись, побачити. Ця програма більш розширена і спрямована, власне, на конкретні заходи по підтримці мікро-, малого підприємництва, промисловості, економіки на протязі цього і наступних років. І там є цілий перелік, з коштами виділеними, з заходами необхідними, якраз того, що ви хочете відчути і почути. І там розвиток малого і середнього бізнесу – це 4 мільярди на відшкодування відсотків за діючими кредитами мікро- і малому бізнесу, під нуль відсотків, так звані «кредитні канікули». Там є 24 мільярди гривень на два роки на покриття застави за кредит перед державними портфельними гарантіями. Є підтримка креативних індустрій – 1,6 мільярда гривень. Є більше ніж 30 кроків з дерегуляції бізнесу, так звана «регуляторна гільйотина». Є вдосконалення

податкової системи, перезапуск промислового сектору, вихід з енергетичної кризи, реформування транспорту і інфраструктури, розвиток міжнародної торгівлі, що важливо, і тут важливо також підтримати і малий бізнес, який до цього відноситься. АПК. Всі ці речі, вони прописані, і до програми виходу з економічної кризи і стимулювання економіки є також окремий план дій, де всі ці речі конкретизовані.

Стосовно на сьогодні. Законом, який прийняла Верховна Рада і відповідні постанови уряду, малий мікробізнес звільнений від ЄСВ. Але фактично це податок з людей, який держава за людей сьогодні вносить, тому що ні нарахування стажу пенсійного, ні страхового стажу не припинялось. Тобто фактично ми ці гроші інвестуємо, допомагаючи бізнесу і людям не втратити ось цю страховку державну, пенсійну і соціального страхування. Кредитні канікули, які я озвучив вже.

Стосовно пенсійної реформи. Це сьогодні окремий блок, який вже був презентований Президенту України, і я його сьогодні озвучував. Це перехід вже з наступного року на накопичувальну систему. Накопичувальна система дасть якраз ось цей пул інвестиційних довгих коштів, які ми зможемо правильно використовувати, вкладаючи в економіку, розвиваючи інфраструктуру. Власне, те про що ви кажете, тут це також прописано, це пріоритет Міністерства соціальної політики. І пенсійна реформа, правильна, така, яка діє в усьому світі, а можливо, це буде і найсучасніша, і краща пенсійна система, яку ми там зможемо зробити протягом трьох наступних років, це теж для нас пріоритет.

Тому дякую за ваші пропозиції. Я думаю, що більшість із них враховані, і ви також побачите в Плані дій вже конкретні кроки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович.

Степан Іванович? Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане голову, шановний Прем'єр-міністр, члени уряду! Дійсно, такі зустрічі є потрібні. Я перш за все подякую представникам комітету більшості, вони більше у мене критичних матеріалів забрали, ніж ті, які сьогодні могли б критикувати. Я вам за те, дякую. Ви дійсно зробили роботу навіть за мене, треба каву вам поставити.

Друге, важливе питання, яке я би хотів зосередитись, колеги. Ця програма, яка є, і враховуючи, що уряд сьогодні прийняв рішення до 31 липня продовжити карантин, в першій частині 2020-го року операційна повинна носити трошки інший характер, це я просто вам рекомендую.

Якщо ми продовжуємо карантин, це буде збалансовуватись дохідна і видаткова частина. Станом на середину липня уряд повинен представити бюджетну політику, в бюджетній політиці повинні бути визначені макропоказники. Крім бюджетної політики, мають бути визначені показники не тільки на 2021 рік, а на 2021-2023 роки. І ми вже повинні мати в комітеті, а комітет повинен з вами працювати.

Друга важлива тема, яка є. Я хотів би сказати, що, коли ми говоримо... не буду там, щоб нас зрозуміли ті, хто нас дивляться, коли ми говоримо про скорочення дохідної і видаткової частини, ми не повинні забувати на сьогоднішній день про безпековий і оборонний блок.

І коли ми у програмі фіксуємо 5 відсотків і зменшуємо дохідну частину ВВП, то ви що, не виплатите грошового забезпечення Міністерству оборони, безпековому блоку, Міністерству внутрішніх справ, інші, які займаються, розвідка, контррозвідка? Це треба... є в час зменшення і час.....

Третя порада, яку би я вам радив, це, коли ми говоримо про кредитування бізнесу, 5 мільярдів – це не є багато. Але тут треба взяти інструмент, що 1 долар залучених інвестицій дає можливість 7 доларів внутрішніх інвестицій підтягнути, а для того повинна бути відновлена довіра. То якщо ми залучили 2

мільярди, і 1-2 до 7, ми маємо можливість залучити 14 мільярдів, наприклад, внутрішніх інвестицій.

Для того, щоб говорити про певні речі експортоорієнтованої економіки, ми не можемо змінити експорт на внутрішнє виробництво і зробити заміщення, це нереально. А позичені гроші і дефіцит, який назвав сьогодні шановний Прем'єр-міністр, 300 мільярдів, вибачте, щоб ми не перейшли від чесного бюджету, не повинні довести до пустого холодильника, до голодних бунтів, я так написав, і до революційного процесу, ми повинні забезпечити якісне життя.

А почнемо з того, що ми обіцяли. Медики: що ми сьогодні обіцяли і що зробили. І коли ми продовжуємо відповідно коронавірус.

Друга важлива тема, коли візьміть програму, яка підписана МВФ, і програму, яка є сьогодні. Значить, вони повинні бути збалансовані.

Разом з тим, в уряді є Цілі сталого розвитку, де є програма розвитку до 2030 року. Там визначені параметри від людини, закінчуючи промисловістю, формування структурними змінами, законодавчої бази.

Якщо ми сьогодні у програмі пишемо, наприклад, про ЗНО, то давайте врахуйте позицію Президента. 3669 законопроект, там слово вживається «добровільне». Я би казав просто читати ті документи, які ви затверджуєте і даєте у Верховну Раду.

І коли ми говоримо сьогодні, наприклад, про оборонний блок, коли ми говоримо про «Вільху», «Вільху-М», тверде, рідке паливо, Міністерство оборони, випробування ракет, які ми є на ринку? Коли ми говоримо про експорт продукції, ви повинні чітко розуміти, що 20-30 відсотків буде спад сільського виробництва у зв'язку з погодними умовами. Ми говоримо про експорт пшениці інших аспектів і так далі. Ми повинні сказати, що не буде посівних по кукурудзі, тому що сьогодні кукурудзи спад буде до 40 відсотків, і так далі.

Тобто я веду до того, що, шановні колеги, ці документи, які зроблені, повинна бути проведена єдина стратегія, те, що затверджено вами, підтримано. Те, що ви обіцяли, і зробити відповідну системну роботу.

Я завжди пропонував, і тим, що наш комітет, на рівні комітету, він не є політичним, він є більш таким, я би сказав, який готовий до співпраці і міністерств, і ... Або ми говоримо, наприклад, грошове забезпечення військового. Воно повинно бути збільшено. Коли ми говоримо про оборонку, про пенсіонерів, а давайте про пенсіонерів: 11,4 мільйони. Ми зменшуємо дохідну частину, кажемо: ми збільшуємо виплати. За рахунок чого, колеги?

Тобто я веду до того, що на сьогоднішній день комунікації, і не тільки програм, а комунікації щоденні, поточної діяльності комітету абсолютно будуть набагато кращими.

Разом з тим, колеги, читаю ІТ-технології. Тут Олександр Сергійович Колтунович вже говорив про 10 відсотків, а я хотів би сказати, от написано в програмі, що 90 відсотків скористалися публічними, 95 сільськогосподарські мають можливість вдосконалити ряд позицій, сервісів і так далі. Та ви поїдьте по трасі Київ-Харків, чи Київ-Одеса, чи Київ-Львів, там немає звичайного Інтернету, а ми говоримо про сервісні послуги. Тобто ті речі треба виділити в окремий блок і робити відповідну позицію.

Запозичення, які ми плануємо - далі, останній блок, пане голово, - які плануємо робити. Якщо ми підписали певну угоду і ми хочемо рухатися далі в процесі, ми повинні мати чітку політику по внутрішніх запозиченнях і довіри, які на сьогоднішній день є. І вміли це робити, не тільки використовуючи блок облігацій, ми повинні використовувати систему іншу: довіру внутрішнього інвестора.

І акцент - бізнес, який сам створює робочі місця, бізнес, який сьогодні дозволяє на базі однієї гривні залучити, наприклад, чи долара, коефіцієнт 7. Інфраструктура. Одне робоче місце інфраструктури формує 12 робочих місць.

Коли ми беремо хімічну галузь: 17 робочих місць. Коли ми беремо ІТ-технології: 4 робочі місця одна людина формує. То давайте, шановні колеги, рухатись в практичній програмі.

Що би я порадив? Я би порадив те, що програма на 2020-2021 рік, вона повинна бути конкретизована, вона повинна бути збалансована на ризики, які ви сьогодні затвердили урядом. Бо ми вже говоримо про серпень місяць, а 15 вересня ви вже повинні дати бюджет на 2021 рік. А наш комітет ще не бачив бюджетної політики, макропоказників, інших аспектів, тобто... Я знаю, що вони робляться в міністерстві. Давайте, я би покращив відповідну співпрацю.

Щодо соціального блоку, коли востаннє, то я би хотів сказати, що щорічний перерахунок пенсій для пенсіонерів, спрощення порядку призначення субсидій і так далі повинні носити системно однозначний характер. Відкидання зменшення бази, розширення бази, збільшення бази, і військових пенсіонерів, і інших. На сьогоднішній день, на превеликий жаль, тут є ще багато роботи.

Разом з тим, хотів би сказати, що Цілі сталого розвитку, Програма до 2030 року, яка зроблена величезними міжнародними і внутрішніми експертами, заслуговує до уваги і до вивчення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Да, будь ласка, Анна Василівна. І будемо далі вже, напевно, рухатись.

ШМИГАЛЬ Д.А. Може, я відповім швидко?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Денис Анатолійович.

ШМИГАЛЬ Д.А. Я швиденько, дуже коротко.

Степан Іванович, змінами до Бюджетного кодексу Бюджетна декларація відмінена в цьому році, але бюджетну політику ми робимо, її дійсно передамо. Міністерство фінансів готує і макропоказники Міністерство економіки готує. Хоча важко прогнозувати на три роки в умовах пандемії світової, цього ніхто зараз не робить. Тобто ми можемо лише, виходячи з теперішньої ситуації, поставити прогнози і зробити відповідну бюджетну політику наступного року і надати її сюди.

Стосовно кредитування. 4 мільярди гривень передбачено на відшкодування різниці у відсотках, щоб мікро- і малий бізнес отримував нульову ставку, нуль. Тобто по існуючих кредитах ми даємо змогу малому і мікробізнесу перекредитуватись, взявши під нуль відсотків, без сплати тіла кредиту в цьому році, тобто це получаються «кредитні канікули». Загальна сума кредитного портфеля, яку можна таким чином, вона складає від 30 до 34 мільярдів гривень розрахунково. Це великий обсяг, це приблизно третина від всього об'єму, менше третини, від всього, вірніше, більше третини всього об'єму кредитів мікро- і малого бізнесу.

Дефіцит бюджету в 7,5 відсотків, він плановий, погоджений з нашими міжнародними фінансовими партнерами і зрозумілий для Міністерства фінансів, як ми будемо з ним справлятися цього року.

Стосовно лікарів, то ми зараз коригуємо у співпраці з нашими міжнародними партнерами медичну реформу. Ми виправляємо пакети медичних послуг через НСЗУ, які виплачуються, для того щоб забезпечити належні умови оплати для медичних закладів, для лікарів.

З 1 вересня ми плануємо підвищити заробітні плати лікарям, Міністерство фінансів і Міністерство охорони здоров'я здійснило відповідні розрахунки, і ми сьогодні на уряді прийняли відповідні доручення, і будемо виходити з відповідними постановами, розрахунками, і збільшувати заробітну плату

лікарям, медичним працівникам, медсестрам і молодшому медичному персоналу. Це буде зроблено з 1 вересня цього року.

Стосовно ЗНО. ЗНО є його ніхто не відміняв і не збирався відмінити, ЗНО буде відбуватись в плановому режимі з 25 червня в цьому році, тобто з наступного понеділка. Умови для проведення ЗНО – це не більше 60 активних хворих в Україні на 100 тисяч населення і не більше 10 відсотків, вірніше, не більше половини областей, в яких дотримуються національні фактори запровадження адаптивного карантину, а ці три фактори, вони всім відомі.

Стосовно законопроекту, який був поданий, там, дійсно, йде мова, ви правильно сказали, про добровільність здачі ДПА. Ні про що більше, ні про яку зраду, відміну ЗНО мова взагалі не йде.

Ось так.

КУБІВ С.І. Я ще хотів, пане Прем'єре, щоб звернули увагу – це не є питання зараз вирішення, - це безпековий блок і солдат, які сьогодні є на фронті. І це повинно бути, дійсно, виділено, подивіться по програмі, і подивіться, як написано, і аплікуйте в цифри. Я не хочу тут робити дискусію, але це дуже важливий блок. Я вважаю, що індивідуальна робота з оборонним блоком Міністерства внутрішніх, Міністерства оборони і Служби безпеки заслуговує те, що сьогодні війна на сході, ми повинні це розуміти.

ШМИГАЛЬ Д.А. Степан Іванович, збройна агресія – це взагалі перший абзац цієї програми, який тут прописаний. Тому, звісно ж, далі наскрізним порядком йде підтримка нашої армії, наших військових і всіх, хто сьогодні захищає Україну.

КУБІВ С.І. Я хочу звернути увагу: ми пишемо про коригування дохідної частини. Ми вже її коригували. І тут пишемо, фраза в бюджеті: «забезпечення

фінансового сектору безпеки і оборони на рівні не менше 5 відсотків». Якщо ми сформуємо менший... і ріст менший, то кошти в результаті менші.

Дякую. Але це не є дискусія зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степан Іванович.

Ганна Василівна, будь ласка.

ЛІЧМАН Г.В. Дякую.

У Програмі дій уряду є такий розділ, який називається «Продовольча безпека держави». В цьому розділі йдеться про важливі речі: розвиток фермерства, залучення інвестицій в аграрний сектор, кредити для аграріїв, про посилення захисту прав споживачів. Але, на жаль, все це все разом навряд чи призведе саме до продовольчої безпеки. Чи є на сьогодні системне бачення в уряду щодо продовольчої безпеки?

Дякую.

ШМИГАЛЬ Д.А. Трохи погано було чути. Мова про продовольчу безпеку і чи є сьогодні в уряду...

ЛІЧМАН Г.В. Моє запитання таке: чи є системне бачення продовольчої безпеки держави у уряду наразі?

ШМИГАЛЬ Д.А. Безумовно.

ЛІЧМАН Г.В. Будь ласка.

ШМИГАЛЬ Д.А. Є міністр економіки, але я зараз там скажу свій блок, якщо щось не договорю, попрошу доповнити мене.

Стосовно продовольчої безпеки держави. По-перше, Україна є доволі сильним аграрним гравцем на світовому ринку. Врожай зернових в Україні складає... а ми зустрічались з асоціаціями фермерів, і вони доволі спокійно дивились ще там буквально місяця півтора назад на ситуацію, вони казали: Україна вирощує від 4 до 6 річних об'ємів споживання для України. Тобто ми забезпечені в 4-6 разів, за словами асоціацій фермерських, більше, ніж потребуємо. Тому у нас великий експорт продовольства, тому ми сьогодні ведемо таку впевнену економічну політику на зовнішніх ринках, коли у нас є, про що говорити з нашими міжнародними партнерами, тому що багато хто з них сьогодні виступає за те, що вони хочуть отримати стабільні контракти на постачання зерна в свої країни. І це дає нам доволі добру міжнародно-переговорну позицію. Це перше.

Друге. Ми дуже уважно моніторимо ціни на продукти і моніторимо баланс основних груп продовольства, які в Україні або вирощуються, або яких не хватає для споживання річного..... наприклад, гречка. Ми, коли почалася криза, зразу проаналізували, скільки є, який баланс, скільки треба завезти, і прийняли рішення про закриття експорту гречаної крупи з України на час до наступного врожаю. І це було правильним рішенням, тому що ми зараз імпортуємо, спокійно збалансували ціну на ринку, і люди не відчули якихось коливань чи кризових явищ, як це зазвичай буває в кризові роки, коли гречка починає рости першою.

Це один з прикладів того, як міністерство моніторить і як ми сьогодні управляємо продовольчою безпекою держави.

Стосовно державного резервного фонду і запасу продовольства в Україні. Ми виробили і погодили з Президентом оновлену концепцію державного резерву продовольства в Україні. Якщо раніше це був держрезерв, про який всі знали, що зерно миші з'їли, і цукор закам'янів, і його утилізували, і в моїй

практиці було, коли 30 тисяч тон цукру утилізували, ще 6 мільйонів заплатили за те, щоб його утилізувати, замість того щоб створити відповідний запас.

Сьогодні є оновлена концепція: від 3 до 6 місяців запасу продуктів на відповідних підприємствах, які на замовлення держави будуть тримати на складах відповідний запас. І таким чином ми в державі зможемо створити завжди свіжий, необхідний для нас 3-6-місячного утримання запас продовольства в Україні. Це також така технологія продовольчої безпеки в Україні, ми над цим працюємо.

Є ще цілий ряд інших заходів. Якщо... Я думаю, щоб не губити час, просто відповідаю вам: долучайтесь до роботи Міністерства економіки, ця концепція сьогодні в роботі, і ми абсолютно впевнено дивимося на продовольчу безпеку України.

Дякую за ваше питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович.

Колеги, якщо більше немає... Да, Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Я прошу заключне слово, коли перейдемо до голосування.

Я не щодо «Укрспирту», я щодо програми, я просто поясню Ігорю Ростиславовичу, чому так я емоційно сприймаю звільнення Блескуна. Тому що це єдиний кейс спільної співпраці нашого комітету і Міністерства економіки. Міністерство економіки, яке очолював пан Милованов. Цей кейс швидко запрацював, і він дав результат, а ви його просто зруйнували. Це для нас, знаєте, як особисте, для мене особисто, для цього комітету. Колеги підтвердять, як це було важко нам зробити.

Щодо Програми уряду, дивіться, так як політику економічну формує все-таки Верховна Рад України, депутати народні, я вам просто дам дві поради, як політик до виконавчої гілки влади.

Добра програма, я розумію, про держрезерв, оборот свіжих продуктів – це добре, це завжди ціна адекватна, вона не зменшується в рази. Це добре, це все я розумію.

На вас стільки навантажено, вам от колега сказав, що він вас перший раз побачив на комітеті, я вас теж перший раз побачив. Зніміть з себе аграрне міністерство, промислове, займіться тим, що потрібно всій країні: шукайте зовнішні ринки. Якщо ми знайдемо з вами зовнішні ринки, аграрний запрацює і без вас. Ви ж до нас не приходите, бо ви завантажені дуже, ми це розуміємо. Нащо воно вам потрібне?

Для нас зараз важливе, я вам кажу як представник економічного комітету, - це зовнішні ринки. Що б ви там не писали, якщо у вас не буде зовнішніх ринків... Качка не справляється. У вас один заступник міністра, який їздить по всіх країнах і щось там домовляється. Потрібно їздити вам, Прем'єр-міністру їздити, ми, депутати, тоді ми чогось доб'ємося. Це головне. Тому що спрос, знаєте теорію Адама Сміта, що породжує спрос або пропозицію. Так що повинен бути спрос - тоді у нас буде економіка працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгеній Володимирович.

ШМИГАЛЬ Д.А. Євгеній Володимирович, COVID був, ми з кабінетів не виходили, не те що поїхати кудись. По Україні мало, дійсно, їздили, і не те що на міжнародні ринки.

Дивіться, в програмі і одній, і ...

ШЕВЧЕНКО Є.В. *(не чути)*

ШМИГАЛЬ Д.А. Ми знаємо куди йдемо, ми з колегою... Так ми вам доповімо, я вам зараз розкажу, два слова.

Перше. В програмі економічного стимулювання восьмий пріоритет: розвиток міжнародної торгівлі. Ми говоримо про створення Офісу просування експорту, ми говоримо про активізацію діяльності Експортно-кредитного агентства та «Укрексімбанку». Це важливі інструменти.

Друге. З Кулебою ми проговорили про зміну концепції наших торгових представників на баз..., величезна армія дипломатів в інших країнах. Чим займаються? Сприяють імпорту в Україну продукції виробництва тих країн. Ми міняємо концепцію, наші дипломати мають мати два завдання, і вони будуть і вже поставлені дуже чітко: інвестиції в Україну, експорт з України, нічим іншим вони не мають права займатися. І це величезна армія: близько 200 людей, які...

ШЕВЧЕНКО Є.В. У мене запитання до міністра економіки. Як називалося Міністерство економіки в радянські часи, в часи УРСР, знаєте? А ми тоді були країною номер чотири в Європі по обсягу виробництва, як називалося, знаєте?

ПЕТРАШКО І.Р. Я думаю, від назви багато різниць немає. В різних країнах є різні практики, що як називається. У нас кількість...

ШЕВЧЕНКО Є.В. У нас, в УРСР, як називалось Міністерство економіки, раніше?

ПЕТРАШКО І.Р. У нас зараз кількість міністерств найбільше, мені здається, в Європі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте...

ЕВЧЕНКО Є.В. Міністерство зовнішньоекономічної торгівлі - воно називалося. І йому було притаманно, і міністерство цим займалося. Коли ви на себе нагрузили... Не ви, не ви особисто, коли міністерство нагрузило на себе і блок промисловості, і аграрної промисловості, тоді все завалилося. Ви будете завжди неефективний менеджер, міністр, завжди, коли на вас буде стільки обов'язків. Зніміть з себе це, воно вам непотрібно, і країні непотрібно.

ПЕТРАШКО І.Р. Дайте уряду шанс, підтримайте програму, будь ласка. Я думаю, що ми покажемо результат.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я думаю, що врахували думку Євгена Володимировича. Колеги, якщо не заперечуємо, давайте вже підведемо ризик, напевно, під цим, тому що ми і так уже займаємо один у одного час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно, абсолютно.

Я від себе, якщо тоді дозволите, заключне слово скажу. Дивіться, що мені подобається в програмі, скажу відверто? Я, по-перше, вдячний, що ви врахували пропозиції комітету, це справді видно, вони присутні в тексті. Стимулювання розвитку малого і середнього бізнесу - те, що говорив пан Марчук. Питання перезапуску промислового сектору, надзвичайно важливе. Питання розвитку міжнародної торгівлі - те, що говорить Євгеній Володимирович.

Але на чому хотів би зацентувати, продовжуючи його думку. Є країна не з останніх, я б сказав, топ п'ять наших партнерів, до якої ми експортуємо дерево на 10 мільйонів доларів, а меблів - на 6, до якої ми експортуємо сталь і залізну руду, а вони нам експортують авто і запчастини для літаків. І питання не просто розвивати міжнародну торгівлю, а змінити концепцію того, що ми експортуємо переважно сировину. У нас перші позиції експорту - це злаки, тваринні жири, це соняшник, це руда, це дерево і так далі. І ідея саме в зміні цього підходу.

Надзвичайно приємно бачити підтримку вітчизняного товаровиробника, особливо шляхом застосування механізму публічних закупівель. Я думаю, що більшість членів комітету точно є прихильниками того, що в процесі публічних закупівель потрібно давати преференції саме для українських виробництв.

Дуже раді бачити розроблення доктрини про економічну безпеку. Надзвичайно важливий закон, не просто закон, а взагалі позиція, хоча би тому, що, незважаючи на те, що воно може здаватися незначною, але якщо ми будемо бачити зниження падіння промислового виробництва, падіння обсягів торгівельної динаміки, ми можемо говорити про створення категорії національно-економічного надзвичайного стану, і таким чином давати собі абсолютно законні можливості йти на перемовини і зі Світовою організацією торгівлі, і з іншими інституціями, які так чи інакше обмежують нас в нашій діяльності.

Визначення пріоритетних для збереження робочих місць галузей вітчизняної економіки та забезпечення їх підтримки і стимулювання. Дуже добре, але, нагадаю, у березні ми прийняли відповідний закон з проханням уряду надати цей перелік. Дуже чекаємо, тому що для нас це принципово, і для вас так само.

І, нарешті, відновлення вітчизняної промисловості. Збільшення долі компоненту в товарах, роботах і послугах, саме українського компоненту. Мова йде про локалізацію, до кінця цього тижня від комітету буде зареєстрований відповідний закон, я думаю. Сприяння розвитку індустріальних парків як інвестиційних майданчиків, від комітету протягом тижня теж буде зареєстрований відповідний закон.

Надзвичайно раді бачити по космічному напрямку дві позиції. Це розроблення відповідної програми космічної і наміри увійти до Європейського космічного агентства. Принципово для реалізації останнього пункту – це все-

таки дати космосу лишитися мирним і бути поза безпековим блоком, тому що інакше це неможливо.

І очікувані результати, показники так само, в принципі, на мою думку, абсолютно позитивні. Середньорічне зростання промислового виробництва, збільшення питомої ваги експорту товарів з використанням технологій високого і середньо-високого рівня тощо.

Тому, цитуючи відомого економіста, кембриджського професора, лауреата Леонтіївської премії з економіки Ха-Джун Чанга, мені здається, що ця програма має всі шанси для того, щоб, як він казав, створити індустріальних солдатів, які будуть вести війну експортну на підприємствах.

Продовжуючи цитування саме цієї людини, у якої я мав щастя і честь навчатися певний час, він взагалі виклав модель корейського економічного чуда з 70-х до 80-х років у декількох позиціях. Це індикативне планування і підтримка промисловості, воно є, протекціоністські закони. Я думаю, що ми над цим працюємо. Це субсидування і інші форми державної підтримки, ми говоримо і про державні закупівлі. Це також тут є. Прагматичне, а не ідеологічне ставлення до державної власності. Так само це тут присутнє, я це бачу стосовно процедур приватизації. І пріоритети використання іноземної валюти: імпорт обладнання, імпорт техніки, імпорт технологій і імпорт сировини, для того щоб завантажити українську промисловість.

І це все можна було би реалізувати, але є одне "але": якщо би не Меморандум з МВФ, скажу відверто. Не Меморандум з МВФ.

В чому проблема? Перше. Дивіться, там є таблиця монетарних розрахунків для України. Вона передбачає, що агрегат широких грошей – це М1 плюс кошти в комерційних банках і депозити спеціалізованих фінансових установ в 2020-у збільшаться лише на 4 відсотки, в 2020 році. Да, у 2018-му це становило - 5,7, у 2019-му – 12,6, але при цьому темпи зростання банківських кредитів в економіці, вони будуть від'ємними - 7,3. 12,4 – у 2021-му, 9,8 – у

2019 році, було падіння. Про що це говорить? Це говорить про відношення до банківських кредитів до ВВП, і воно має скоротитися згідно з Меморандумом, ви це чудово знаєте. Тобто з 24,5 відсотків в кінці 2019-го і до 23-х і до 18-ти в 2021-му. Я просто нагадаю, що в кризовому 2015-му відношення до банківських кредитів до ВВП складало більше 50 відсотків, 51,2. Різниця феноменальна.

За прогнозами ВВП, до рівня 2019 року ми не відновимося навіть через п'ять років, тобто у 2025 році буде тільки 21,5.

По ВВП - окреме питання. Встановлені кількісні критерії для темпів інфляції, встановлені кількісні критерії для чистих внутрішніх активів НБУ. Встановлені кількісні критерії для чистих міжнародних резервів. Це має характер. Тобто це дуже сильно обмежує економіку, і не просто економіку, а взагалі економічне зростання.

І абсолютно не дивно, що в таких умовах МВФ говорить про те, що реальний ВВП після падіння на 8,2 в 2020 році зросте лише на 1,1 в 2021-му. І у 2024 році буде зростання не більше 3,8. Тобто фактично саме МВФ прогнозує, що реальне ВВП в Україні повернеться до докризового рівня 2019-го у 2024 році.

Про що нам це говорить? Про те, що в цьому меморандумі на період до 2023 року фактично закладається сценарій повного монетарного стиснення і недіючого банківського кредитування економіки.

Я не знаю, яким чином в цих умовах, чесно кажучи, можна відновлювати виробництво, за таких умов в Україні, і як за каналом сукупного попиту, так і пропозицій.

Тому про що я говорю? Про те, що програма МВФ суперечить Програмі дій уряду, і навпаки. Або, може, не суперечить, але точно не дозволяє реалізувати її в певній мірі. Тим не менше, ми Програму дій уряду отримали після підписання Меморандуму з МВФ, тому у мене є надія, я розраховую, що

наш державний, український уряд все-таки буде виконувати власну програму передусім і для неї це буде пріоритетом.

Тому я особисто підтримую саме цю програму на засіданні і буду сподіватися, що Меморандум з МВФ буде другорядним документом в порівнянні з власною програмою.

ШМИГАЛЬ Д.А. Дякую, Дмитро Андрійович.

Там стосовно Меморандуму з МВФ ті речі, які ви сказали, це ж прогнозні речі МВФ, це не обов'язок, це прогноз, вони так прогнозують. У нас інші прогнози, і ми вже рухаємося в сторону здешевлення кредитів - 6 відсотків облікова ставка НБУ. Ми працюємо сьогодні з державними банками, і ми також очікуємо, і, сподіваюсь, ми спільно з вами напрацюємо відповідний законопроект, який знизить ось цей рівень ризиків для банків - і ми зможемо більш активно кредитувати малий і середній бізнес всередині країни, що поламає взагалі оті прогнози, які міжнародні наші партнери нам прогнозують.

Тому ми будемо рухатись швидко і ефективно, для того щоб підтримати економіку, у нас немає іншого шляху. Ліквідність банків сьогодні, я вже казав, поза 250 мільярдів гривень лежить в банках. Це капітал, який може працювати, і не просто може, має працювати на економіку. Чому він не працює? Зависока кредитна ставка, відсоткова ставка, яку треба знизити, і ми працюємо над тим, щоб це було нижче 10 відсотків. 10 і нижче – оце наш план вже до кінця цього року, кредитна ставка по кредитах, по іпотеці для малого і середнього бізнесу, іпотеці для населення. Це оживить економіку і «розігріє» економіку. І далі все з цим пов'язане.

Тобто насправді в меморандумі ось цих всього-на-всього є 10 індикаторів або таких маяків, які не суперечать програмі, а прогноз – це прогноз, це прогноз їхніх аналітиків. У наших аналітиків також є прогнози, і ми знаємо, як рухатись, щоб навести порядок і відновити економіку всередині країни, і спільно ми це зробимо.

Дякую. Дякую за ваш коментар і підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Анатолійович. Дякую.

Колеги, я тоді виношу на голосування рекомендацію до Верховної Ради. Пропозиція: рекомендувати Верховній Раді схвалити Програму дій уряду, так звану "2.0", в поданій редакції. Прошу голосувати.

Хто – за? Колеги? Муса? Теж. Раз, два, три, чотири, п'ять. Є, о'кей.

Хто – проти? Чотири. Шевченко... Добре.

Утримались? Чотири. Вікторія Павлівна: 5-4-4.

Колеги, рішення не прийнято.

Я тоді прошу дозволити залу вирішити процедуру прийняття схвалення, або ухвалення, програми. Є пропозиція направити на розгляд зали і запропонувати Верховній Раді визначитись шляхом голосування щодо зазначеної програми. Прошу проголосувати.

Хто – за? Проти? Один. Утримались? Два. Три? Три утримались? Кисилевський, Підласа, Колтунович. Скільки було "за"?

Ще раз, колеги, хто за те, щоб... Я розумію, що ми не схвалюємо, це зрозуміло, голосів не вистачило. Але про направлення і рекомендації визначитись шляхом голосування щодо зазначеного питання в залі, хто - за, ще раз, будь ласка.

Ну, тут є кворум. Дев'ять. Давайте по прізвищам: Магомедов, Кубів, Буймістер, Марчук, Кицак, Мовчан, Лічман, Шевченко, Наталуха.

Проти був Скорик.

Утримались хто? Підласа, Кисилевський, Колтунович.

Колеги, тоді комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді визначитися шляхом голосування. Дякую.

Прошу? Заплановано на четвер.

Комітет закритий, дякую дуже всім.